

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Wydział Teologiczny

Kierunek:

Teologia

Specjalność:

teologia kapłańska

Poziom:

jednolite studia magisterskie, stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Historia filozofii

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot obowiązkowy

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok II, semestr letni

Wymiar:

wykład: 20 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 2

Forma zaliczenia:

wykład: egzamin

Prowadzący:

wykład: ks. dr hab. Piotr Andryszczak;

Koordynator sylabusu:

ks. dr hab. Piotr Andryszczak

Sylabus dostępny w ramach:

- [Historia filozofii](#) [na kierunku:] [teologia kapłańska](#) (T_ksd), jednolite studia magisterskie, stacjonarne, II rok, semestr letni
 - [prowadzący wykład:20h/e/2ECTS]: ks. dr hab. Piotr Andryszczak;

Wymagania wstępne:

K_W02 - zna podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim

K_W08 - posiada wiedzę z zakresu historii filozofii starożytnej, średniowiecznej i nowożytnej, obejmującą najważniejsze teorie, stanowiska i wyraźnie określone obszary problemowe w niej występujące

K_U12 - trafnie przywołuje w swoich argumentacjach poglądy i argumenty filozoficzne autorów sta-

rożytnych, średniowiecznych i nowożytnych

K_K06 - ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych

Cele:

Celem kursu jest zaprezentowanie głównych stanowisk i kierunków filozoficznych obejmujących okres od Kanta do Rawlsa.

Treści kształcenia:

Systematyczna prezentacja głównych stanowisk i kierunków filozofii nowożytnej i współczesnej począwszy od Kanta, a skończywszy na myśli Rawlsa.

T_1 - Kant

A. Zagadnienie i metoda filozofii

1. Zagadnienie sądów syntetycznych a priori
2. Metoda transcendentalna
3. Zmysłowość i rozum
4. Podział kantowskiej krytyki poznania

B. Teoria poznania

1. Przestrzeń i czas (estetyka transcendentalna)
2. Kategorie (analitika transcendentalna)
3. „Przewrót kopernikański”

C. Krytyka metafizyki (dialektyka transcendentalna)

1. Idee rozumu
2. Krytyka metafizyki tradycyjnej (psychologia racjonalna, kosmologia racjonalna, teologia racjonalna)
3. Perspektywy nowej metafizyki

D. Etyka

1. Krytyka rozumu praktycznego
2. Rozwiązanie zagadnień metafizycznych przez rozum praktyczny

T_2 - Fichte

1. Idealizm aksjologiczny
2. Metafizyczny program i metoda dedukcyjna
3. Epistemologiczny punkt wyjścia i idealistyczne rozwiązanie
4. Filozofia wolności
5. Filozofia jaźni
6. Filozofia praktyczna (model doskonałego państwa)

T_3 - Hegel

1. Dialektyka – metoda heglowskiej logiki i metafizyki
2. Sylogizm ducha
3. Sylogizm pojęcia
4. Sylogizm idei
5. Koncepcja zniewolenia (pan-niewolnik)
6. Rodzaje wolności (wolność fanatyzmu rewolucyjnego, samowola, wolność stoicka, sceptyczna, wolność świadomości nieszczęśliwej)
7. Wolność jako pojednanie (obiektywizacja wolności – prawo, etapy etyczności, połączenie ducha skończonego i nieskończonego)

T_4 - Kierkegaard

1. Filozofia egzystencjalna
2. Skończoność i nieskończoność w istnieniu

3. Dążenie do nieskończoności i obawa przed nią
4. Stadia życia
5. Subiektywność prawdy

T_5 - Feuerbach

1. Poszukiwania istoty religii
2. Sensualizm i materializm
3. Antropologizm
4. Etyka

T_6 - Marks i Engels

1. Dwa obozy
2. Materializm dialektyczny
3. Człowiek konkretny
4. Materializm historyczny
5. Filozofia a polityka
6. Etyka

T_7 - Comte

1. Nauka jako religia
2. Trzy etapy myśli
3. Socjologia
4. Kult ludzkości

T_8 - Nietzsche

1. Teoria poznania
2. Teoria wartości
3. Krytyka moralności współczesnej
4. Przewartościowanie wszystkich wartości
5. Postawa apollinińska i dionizyjska
6. Nietzsche i faszyzm

T_9 - Bergson

1. Krytyka intelektu
2. Intuicja
3. Natura rzeczywistości
4. Wolność
5. Ewolucja twórcza
6. Moralność i religia

T_10 - Fenomenologia

1. „Z powrotem do rzeczy!” – doświadczenie źródłowe
2. Redukcja transcendentna
3. Redukcja ejdetyczna
4. Zjawisko u Kanta i u Husserla
5. Koncepcja triady: zjawisko-intencjonalność-konstytucja
6. Etyka

T_11 - Egzystencjalizm

1. Punkt wyjścia egzystencjalizmu
2. Istnienie ludzkie i pozaludzkie
3. Troska, trwoga i śmierć
4. Prawdziwe i nieprawdziwe istnienie

5. Nicość

6. Opuszczenie i wolność

7. Etyka

T_12 - Rosenzweig - krytyka filozofii zachodniej

T_13 - Neoscholastyka

1. Aeterni Patris

2. Kierunki

3. Zasadnicze stanowiska w teorii bytu i poznania

T_14 - Hermeneutyka

1. Problem przedrozumienia

2. Zasady interpretacji

T_15 - Neomarksizm

T_16 - Filozofia analityczna

1. Wittgenstein I

2. Neopozytywizm Koła Wiedeńskiego

3. Krytyczny racjonalizm

4. Wittgenstein II

T_17 - Postmodernizm

1. Racjonalizm kontekstu

2. Świadomość wyczerpania

3. Wyzwolenie

4. Dekonstrukcja

T_18 - Liberalizm

1. Główne idee

2. Rodzaje (klasyczny, nowoczesny)

T_19 - Rawls

1. Sytuacja pierwotna i zasłona niewiedzy

2. Zasady sprawiedliwości I Kant

A. Zagadnienie i metoda filozofii

1. Zagadnienie sądów syntetycznych a priori

2. Metoda transcendentalna

3. Zmysłowość i rozum

4. Podział kantowskiej krytyki poznania

B. Teoria poznania

1. Przestrzeń i czas (estetyka transcendentalna)

2. Kategorie (analityka transcendentalna)

3. „Przewrót kopernikański”

C. Krytyka metafizyki (dialektyka transcendentalna)

1. Idee rozumu

2. Krytyka metafizyki tradycyjnej (psychologia racjonalna, kosmologia racjonalna, teologia racjonalna)

3. Perspektywy nowej metafizyki

D. Etyka

1. Krytyka rozumu praktycznego

2. Rozwiązanie zagadnień metafizycznych przez rozum praktyczny

II Fichte

1. Idealizm aksjologiczny

2. Metafizyczny program i metoda dedukcyjna
3. Epistemologiczny punkt wyjścia i idealistyczne rozwiązanie
4. Filozofia wolności
5. Filozofia jaźni
6. Filozofia praktyczna (model doskonałego państwa)

III Hegel

1. Dialektyka – metoda heglowskiej logiki i metafizyki
2. Sylogizm ducha
3. Sylogizm pojęcia
4. Sylogizm idei
5. Koncepcja zniewolenia (pan-niewolnik)
6. Rodzaje wolności (wolność fanatyzmu rewolucyjnego, samowola, wolność stoicka, sceptyczna, wolność świadomości nieszczęśliwej)
7. Wolność jako pojednanie (obiektywizacja wolności – prawo, etapy etyczności, połączenie ducha skończonego i nieskończonego)

IV Kierkegaard

1. Filozofia egzystencjalna
2. Skończoność i nieskończoność w istnieniu
3. Dążenie do nieskończoności i obawa przed nią
4. Stadia życia
5. Subiektywność prawdy

V Feuerbach

1. Poszukiwania istoty religii
2. Sensualizm i materializm
3. Antropologizm
4. Etyka

VI Marks i Engels

1. Dwa obozy
2. Materializm dialektyczny
3. Człowiek konkretny
4. Materializm historyczny
5. Filozofia a polityka
6. Etyka

VII Comte

1. Nauka jako religia
2. Trzy etapy myśli
3. Socjologia
4. Kult ludzkości

VIII Nietzsche

1. Teoria poznania
2. Teoria wartości
3. Krytyka moralności współczesnej
4. Przewartościowanie wszystkich wartości
5. Postawa apollińska i dionizyjska
6. Nietzsche i faszyzm

IX Bergson

1. Krytyka intelektu
2. Intuicja
3. Natura rzeczywistości
4. Wolność
5. Ewolucja twórcza
6. Moralność i religia

X Fenomenologia

1. „Z powrotem do rzeczy!” – doświadczenie źródłowe
2. Redukcja transcendentna
3. Redukcja egzystencjalna
4. Zjawisko u Kanta i u Husserla
5. Koncepcja triady: zjawisko-intencjonalność-konstytucja
6. Etyka

XI Egzystencjalizm

1. Punkt wyjścia egzystencjalizmu
2. Istnienie ludzkie i pozaludzkie
3. Troska, trwoga i śmierć
4. Prawdziwe i nieprawdziwe istnienie
5. Nicność
6. Opuśczenie i wolność
7. Etyka

XII Rosenzweig - krytyka filozofii zachodniej

XIII Neoscholastyka

1. Aeterni Patris
2. Kierunki
3. Zasadnicze stanowiska w teorii bytu i poznania

XIV Hermeneutyka

1. Problem przedrozumienia
2. Zasady interpretacji

XV Neomarksizm

XVI Filozofia analityczna

1. Wittgenstein I
2. Neopozytywizm Koła Wiedeńskiego
3. Krytyczny racjonalizm
4. Wittgenstein II

XVII Postmodernizm

1. Racjonalizm kontekstu
2. Świadomość wyczerpania
3. Wyzwolenie
4. Dekonstrukcja

XVIII Liberalizm

1. Główne idee
2. Rodzaje (klasyczny, nowoczesny)

XIX Rawls

1. Sytuacja pierwotna i zasłona niewiedzy
2. Zasady sprawiedliwości

Efekty kształcenia:

Wiedza: student rozumie podstawowe pojęcia, problemy i koncepcje z zakresu filozofii nowożytnej i współczesnej

E_1 - K_W02 - zna podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim

E_2 - K_W08 - posiada wiedzę z zakresu historii filozofii nowożytnej i współczesnej, obejmującą najważniejsze teorie, stanowiska i wyraźnie określone obszary problemowe w niej występujące

E_3 - K_U12 - trafnie przywołuje w swoich argumentacjach poglądy i argumenty filozoficzne autorów nowożytnych i współczesnych

E_4 - K_K06 - ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M_1 - Wykłady będą prowadzone w trybie tradycyjnym

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

W_1 - Warunkiem otrzymania oceny jest zdanie egzaminu z treści wykładu. Egzamin będzie przeprowadzony ustnie i będzie polegał na odpowiedzi na zazwyczaj trzy pytania zadane przez prowadzącego i dotyczące zagadnień wchodzących w zakres obowiązującego materiału.

Lektury podstawowe:

Copleston F., Historia filozofii, t. VII–IX, Warszawa 1989-1995.

Kuderowicz Z. (red.), Filozofia współczesna, t. I–II, Warszawa 1990. Miś A., Filozofia współczesna. Główne nurty, Warszawa 1998.

Tatarkiewicz W., Historia filozofii, t. III, Warszawa 1983.

Lektury uzupełniające:

Ayer A. J., Filozofia w XX wieku, Warszawa 2003.

Kołakowski L., O co nas pytają wielcy filozofowie, seria III, Kraków 2006.

Uwagi: